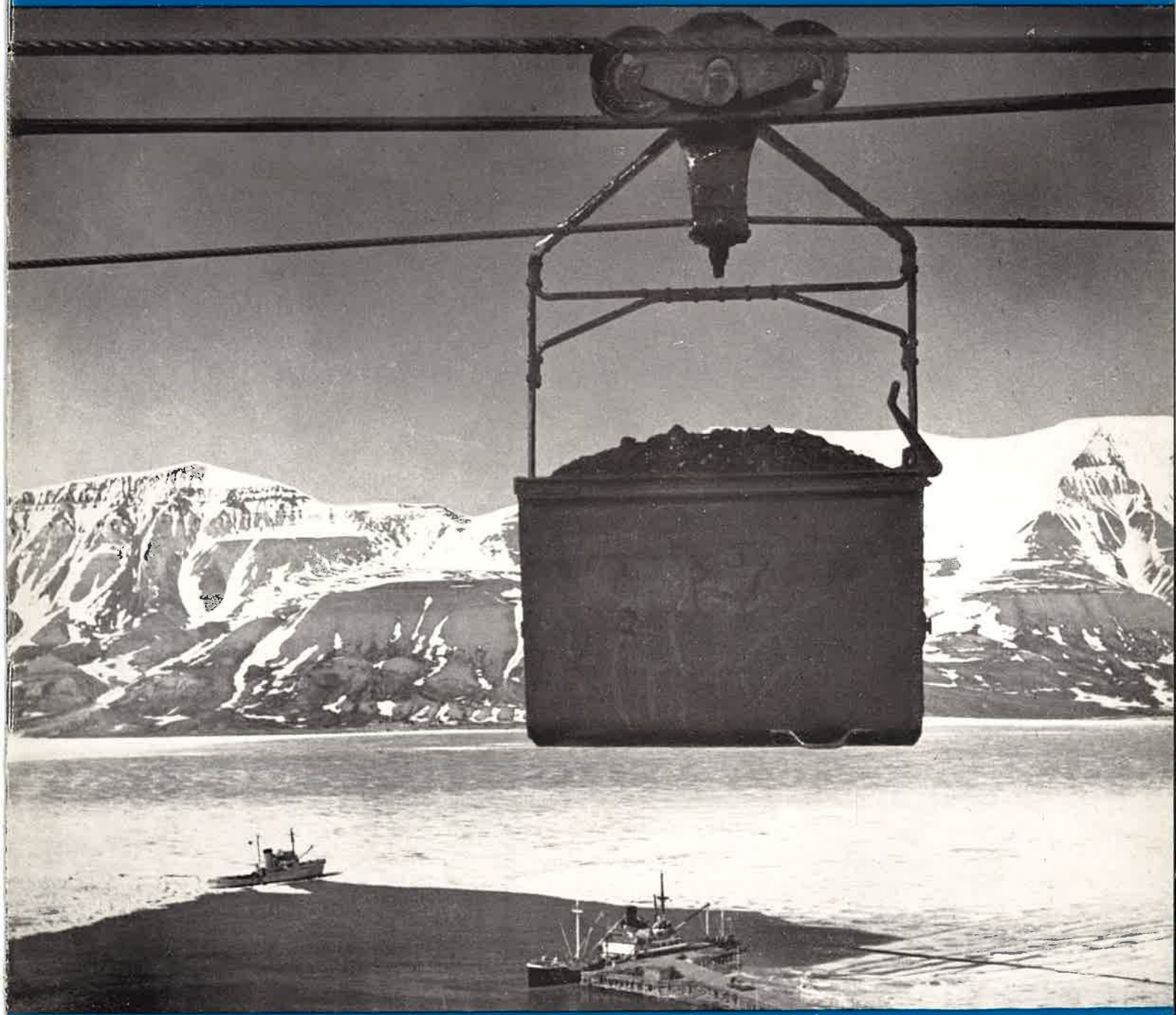

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI

AKTIESELSKAP

BERETNING FOR 40. DRIFTSÅR 1955-56

40.

ÅRSBERETNING

*Store Norske Spitsbergen
Kulkompani*

A K T I E S E L S K A P

DRIFTSÅRET
1. APRIL 1955 · 31. MARS 1956

J. W. EIDES BOKTRYKKERI

REPRESENTANTSKAPET 1955—56

ORDFØRER: *H.r.advokat Gunnar Greve.*

WISEORDFØRER: *Skipsreder Johan Horn.*

*Dispasjør Henrik Ameln jr.
Direktør Job. Danielsen.
H.r.advokat Gunnar Greve.
Skipsmekler Halfdan Grieg.
O.r.sakfører Per Brandt Hansen.
H.r.advokat Jens P. Heyerdahl jr.
Skipsreder Johan Horn.
Kommandørkaptein Halvor Kopsland.
Generalkonsul Erling Lind.
Kjøpm. Edv. Rissøen jr.*

SUPPLEANTER:

1. *Direktør Christian Anker.*
2. *Skipsreder Kjell Bruusgaard.*
3. *Ingeniør Rasmus Figenschou.*

STYRET 1955—56

FORMANN: *Skipsreder Hilmar Reksten.*

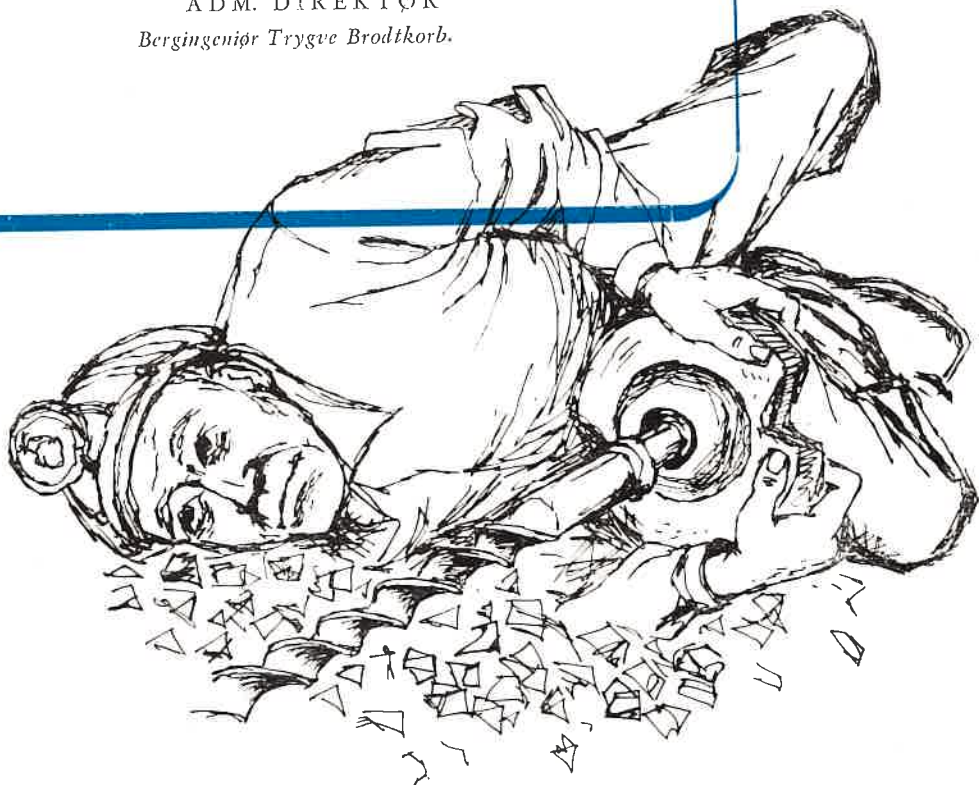
WISEFORMANN: *Skipsreder Hans Westfal-Larsen.*

*Byråsjef S. K. Høegb-Omdal.
Direktør Ivar Lund.
Direktør Sven Nielsen.
Skipsreder Hilmar Reksten.
Skipsreder Hans Westfal-Larsen.*

SUPPLEANT:

Direktør Chr. Jakbelln.

ADM. DIREKTØR
Bergingeniør Trygve Brodtkorb.

STYRETS BERETNING

for driftsåret 1. april 1955–31. mars 1956

GRUBEDRIFTEN. Av det totale antall overvintrende i Longyearbyen vinteren 1955/56 som utgjorde 1139 personer hadde 986 tilknytning til grubedriften i en eller annen form. De øvrige 153 hørte til selskapets funksjonærfamilier samt statstjenestemenn som har sitt yrke på Svalbard og deres familier.

Produksjonen i driftsåret utgjorde 350.000 tonn. Skipningskvantum utgjorde 295.000 tonn. Differansen 55.000 tonn fordeler seg med 40.000 tonns økning av lagerbeholdningen samt 15.000 tonn eget forbruk og bunkers til skip i Svalbardfart.

Driftsresultatet ansees etter forholdene tilfredsstillende.

Parallelt med driften har det vært foretatt oppfaring i allerede kjente kullforekomster samtidig som det har vært tatt sikte på å sikre fremtidig drift ved undersøkelser av nye kullfelter. Oppfaring og undersøkelser har vært ofret relativt større oppmerksomhet enn tidligere med sikte på å bringe fremtidige muligheter under kontroll. Denne linje vil bli fortsatt og intensivert. Selve kullproduksjonen har over vinteren forløpt uten tekniske uhell. Kraftstasjonen har ikke hatt driftsforstyrrelser av betydning. Transportsystemet har tross stormfullt vær funksjonert tilfredsstillende.

Endel uro blant arbeiderne i forbindelse med årets tariff-forhandlinger førte i midten av oktober til en kortvarig ulovlig streik som forholdsvis raskt ble avviklet. Situasjonen førte imidlertid til vanskeligheter med å skaffe tilstrekkelig med vante grubearbeidere, og man måtte foran vinterens drift ansette i alt 160 helt uøvete grubearbeidere.

Også i sommersesongen hadde man de vanlige vanskeligheter med å skaffe tilstrekkelig vante grubearbeidere, hvilket resulterte i en lav produksjon i sommermånedene.

I tilknytning til den egentlige grubedrift har det i årets løp vært utført vanlig vedlikehold av selskapets anlegg og eiendommer. Ny familiebolig i jernbetong til erstatning for bolig som gikk tapt i rasulykken 1953, var ferdig til inflytting sommeren 1955. En ytterligere heving av boligstandarden vil fortsatt være selskapets mål.

Som vintersjef på Svalbard fungerte direktør Knut Deinboll.

SALG OG SKIPNING. Markedsforholdene for kull har vært gunstige i det forløpne år. Av det skipete kvantum 295.000 tonn har det nord-norske marked vært tilført 170.000 tonn som på det nærmeste dekket landsdelens behov for kull til hjemmeforbruk og bunkers. En ualminnelig streng og lang vinter gjorde det nødvendig å disponere mindre kvanta på vårparten fra statens beredskapslagre. Til utlandet ble det skipet 125.000 tonn finkull, vesentlig til Vest-Tyskland hvor det som følge av nye fyringsmetoder er opparbeidet et marked for denne sortering i termo-elektriske anlegg.

Det totale skipningskvantum etter krigen utgjør med dette 3.105.401 tonn. Derav 2.466.547 tonn til Norge og 638.854 tonn til utlandet.

Som følge av den alminnelige knapphet på kull i Europa har selskapet hatt sterk pågang fra interesserte kjøpere. Utover det kvantum som regnes å medgå til tradisjonelle forbrukere i Norge, har en derfor funnet det riktig å sikre salget av finkull til utlandet ved kvantumsavtaler på lengere sikt. Etter denne linje er det foreløpig sluttet avtale med kraftverk i Vest-Tyskland vedrørende leveranse av sortering som for tiden ikke kan finne anvendelse i Norge på grunn av manglende moderne fyringsinnretninger. Som valutaskapende bedrift har selskapet etter krigen tilført landet hard valuta i størrelsesorden over kr. 70.000.000,—. Det er intet som tyder på at markedssituasjonen for kull i tiden fremover vil undergå forandringer som vil virke ugunstige for selskapet.

Fraktavtale har som vanlig vært inngått med rederiet Jacob Kjøde A/S, og den tekniske gjennomføring av skipningene såvel til og fra Svalbard, både passasjer- og varetransporter, har forløpt uten uhell av noen art. Issituasjonen har vært gunstig i det forløpne år. Isbryterassistanse ble ydet ved begynnelsen av skipningssesongen ved Brødr. Jacobsens Rederi, Tromsø, som etter avtale vil yde lignende assistanse i en 5-årsperiode fremover.

I løpet av regnskapsåret trådte direktør Halfdan Jacobsen tilbake fra selskapets ledelse etter 33 års tjeneste. Ved hans fratreden ga styret uttrykk for sin erkjennelse for hans mangeårige innsats til fordel for selskapet. Som hans etterfølger ble ansatt avdelingssjef i Norsk Brenselimport A/S, Atle Gadd Bjørkum, med det særlige oppdrag å ivareta salg og skipning. Fra 1. januar 1956 er herr Bjørkum ansatt som direktør i selskapet.

REGNSKAPET. Revidert regnskap for driftsåret 1. april 1955 til 31. mars 1956 fremlegges. Etter at ordinære avskrivninger er utgiftsført med kr. 3.543.767,65 er Vinnings- og Tapskonto gjort opp med et overskudd stort kr. 618.399,10 som styret foreslår anvendt slik:

Tilført skattefondet	kr. 55.841,23
» disposisjonsfondet	» 562.557,87

---

kr. 618.399,10

Styret foreslår at det, under forutsetning av Prisdirektoratets samtykke, utdeles 4% ordinært utbytte, samt 4% jubileumsutbytte. Begge utbytter, i alt kr. 768.000,—, blir å utbetale av disposisjonsfondet etter styrets nærmere bestemmelse.

Styret knytter ellers følgende bemerkninger til årets regnskap:

Tilgangen i 1955/56 under aktivaposten: Bygninger, anlegg og materiell, kr. 344.845,65 gjelder anskaffelser i forbindelse med effektivisering av transportsystemet på Svalbard.

Tilgangen i 1955/56 under aktivaposten: Faste eiendommer i Norge, kr. 1.367.254,99, gjelder administrasjonsbygg i Bergen under oppføring. Bygget antas ferdig til innflytting på vårparten 1957.

Selskapets pantegjeld til staten er innfridd i løpet av regnskapsåret.

Selskapets alminnelige likviditet i relasjon til nåværende omfang av driften må ansees tilfredsstillende. De spesielle forhold selskapet arbeider under gjør det nødvendig å binde relativt store beløp i varelagre på Svalbard. Dertil kommer at selskapet i salg til Norge, for mer enn halvdelen av produksjonens vedkommende, har påtatt seg en kreditt-avtale vis à vis tradisjonelle kunder for å lette forsyningene. Dette stiller også store krav til selskapets finansieringsevne. Begge disse forhold har gjort at styret som en sikkerhet mot uforutsette vanskeligheter som kunne tenkes å ramme den løpende drift og skipning har oppnådd statens tilsagn om garanti for lån inntil kr. 9.000.000,—. Lån under garantien har ennå ikke vært aktuelt.

De utbetalte lønninger i regnskapsåret til arbeidere og funksjonærer utgjorde i alt kr. 16.570.000,—. Etter krigen andrar de utbetalte lønninger seg totalt til kr. 140.000.000,—.

Rekrutteringen av arbeidskraft har for ca. 80% vedkommende skjedd fra de tre nordligste fylker.

I tilknytning til årsberetningen medfølger kart over Svalbard der selskapets eiendommer er markert.

Bergen, den 12. september 1956.

I styret for

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI

Aktieselskap

Hilmar Reksten

formann

Sven Nielsen

S. K. Høegb-Omdal

Ivar Lund

Hans Westfal-Larsen

REGNSKAP 1955 - 1956

VINNINGSG- OG TAPSKONTO 1.4 1955 - 31.3 1956

DEBET

KREDIT

	1955/56	1954/55 (i hele 1000)
Produksjonskostninger	kr. 22.548.625,19	18.910
Transport av arbeidere og funksjonærer samt Harstad-kontorets drift	» 458.393,28	413
Brannassuranse	» 129.806,44	125
Skade- og sykeforsikring	» 101.622,79	76
	<u>kr. 23.238.447,70</u>	<u>19.524</u>
Administrasjons- og salgsomkostninger	» 940.575,53	837
Renter	» 115.270,21	357
Kullekortavgift	» 235.431,23	216
	<u>kr. 24.529.724,67</u>	<u>20.934</u>
Ordinære avskrivninger	» 3.543.767,65	3.912
Overskudd <u>kr. 618.399,10</u> foreslåes anvendt til:		
Skattefond	kr. 55.841,23	
Disposisjonsfond	» 562.557,87	
	<u>kr. 618.399,10</u>	
	<u>kr. 28.691.891,42</u>	<u>24.846</u>
Kullkonto	kr. 28.691.891,42	23.418
	<u>kr. 28.691.891,42</u>	<u>23.418</u>
Underskudd dekket av disposisjonsfond		1.428
	<u>kr. 28.691.891,42</u>	<u>24.846</u>

GENERALBALANSE PR. 1.4 - 1956

AKTIVA

PASSIVA

	1955/56	1954/55 (i hele 1000)
Land- og gruberettigheter	kr. 4.889.000,00	4.889
÷ årets avskrivning	» 702.000,00	
Bygninger, anlegg, materiell	kr. 5.465.973,00	
+ tilkommet 1955/56	» 344.845,65	
	kr. 5.810.818,65	
÷ årets avskrivninger	» 2.814.806,65	5.466
Faste eiendommer i Norge	kr. 1.179.525,21	
+ tilkommet 1955/56	» 1.367.254,99	
	kr. 2.546.780,20	
÷ årets avskrivning	» 10.200,00	1.180
Øvrige driftsmidler i Norge	kr. 56.883,00	
÷ årets avskrivning	» 16.761,00	57
Beholdninger av varer og kull	» 7.486.075,65	8.423
Andeler i andre selskaper	» 90.501,00	73
Debitorer	» 3.764.289,55	4.279
Remburser	» 74.711,94	16
Kassabeholdninger Spitsbergen og Norge	kr. 681.110,01	
Innestående i banker	» 2.221.921,46	
Innestående på postgiro	» 37.403,20	2.165
	Kr. 24.115.727,01	26.548
		26.548

	1955/56	1954/55 (i hele 1000)
Aksjekapital	kr. 9.600.000,00	9.600
Reservefond	» 1.950.000,00	1.950
Disposisjonsfond:		
Saldo pr. 1/4 1955	kr. 2.822.126,11	
Fragår: Utbytte 1954/55	» 384.000,00	
	kr. 2.438.126,11	
Tillegg: Overførsel fra		
Vinnings- og Tapskonto	» 562.557,87	2.822
Fond til formål vedr. arbeiderne	» 55.351,19	55
Fond til almennyttige formål Spitsbergen	» 12.478,01	12
Skattefond:		
Saldo pr. 1/4 1955	kr. 200.000,00	
Fragår: Ilignede skatter	» 95.841,23	
	kr. 104.158,77	
Tillegg: Overførsel fra		
Vinnings- og Tapskonto	» 55.341,23	200
Pantegjeld	» 585.000,00	4.585
Byggelån	» 1.733.461,83	308
Spitsbergenpenger	» 1.291.385,20	1.301
Andre kreditorer	» 5.727.366,80	5.715
	Kr. 24.115.727,01	26.548
Endossementsansvar for diskonterte vekslar	kr. 40.000,00	

31. mars
Bergen, 12. september 1956.

I styret for

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP

Hilmar Reksten, S. K. Høegb-Omdal, Ivar Lund, Sven Nielsen, Hans Westfal-Larsen
formann.

Revidert. Se min revisjonsberetning datert 18. september 1956.

Hans L. Markussen,
statsaut. revisor.

R. Strand, e,
regnskapsjef.

Foranstående årsberetning med vedheftede uddrag av Vinnings- og Tapskonto og Generalbalanse er godkjent i representantskapsmøte i dag til fremleggelse på generalforsamlingen med innstilling om at der bevilges styret decharge for regnskapene og forretningsførselen. Den ordinære generalforsamling besluttet avholdt 19. oktober 1956 kl. 14 på Bergens Børs, Handelskammersalen.

Bergen, den 5. oktober 1956

GUNNAR GREVE

Representantskapets ordfører

BILDER OG KART

- ① Moderne teknikk mot hard natur.
- ② Småskoleklasse på 78° nord.
- ③ Vestibyle i Forsamlingshuset.
- ④ Longyearbyen i måneskinn.

NORGES SVALBARD- OG ISHAVS-UNDERSØKELSER.

